

Protokoll för Bildningsförvaltningen Samverkansgrupp FSG

Torsdagen den 16 april 2020

För Bildningsförvaltningen	Annica Steneld
För LR	Anders Ekstrand
Lärarförbundet	Camilla Ström
	Katarina Ölvebo
För DIK	Håkan Nilsson
För Vårdförbundet	Anita Hjalmarsson
För Vision	-----
För Kommunal	Philip Johansson

Övriga närvarande: Birgitta Fredriksson, Handläggare, Erik Thaning Utvecklingsledare, Charlotte Gustafsson HR-specialist.

§ 1. Mötet öppnas

Bildningschefen hälsade välkommen och öppnade mötet.

§ 2. Justering av föregående protokoll

En representant från respektive fackförbund justerar protokollet digitalt och undertecknar vid nästa möte i FSG.

§3. Information:

- Process rekrytering förstelärare
Skolverket har omarbetat statsbidraget gällande karriärtjänster. Herrljunga kommun har från Skolverket fått och med läsåret 2020/2021 tilldelats 16 förstelärartjänster. Enligt 3§ förordningen ska tillsättandet av förstelärartjänst ske genom ett öppet ansökningsförfarande.
- Pågående lönerevision
För anslutna till Lärarförbundet och LR får medarbetarna nya lönen i maj, en månad retroaktivt. För övriga fackliga förbund återupptas förhandlingarna till hösten
- Utbildning i fritidshem
Herrljunga kommun har tre platser/ansökningar på högskolan i Borås för lärare riktat mot fritidshem.
- Pågående rekrytering
Ny annons för tjänst, rektor Ytterby förskola läggs ut under v. 16.

§ 4. Dialog

BN 2020-04-27, genomgång av handlingarna

Följande ärenden ingår i Bildningsnämndens kallelse till den 27 april 2020:

- Avgifter för Kulturskolan
- Information om vuxenutbildning i Herrljunga och Vårgårda kommuner

- Beslut att utse mottagare Av Herrljunga kommuns kulturpris 2020
- Beslut att utse mottagare av Herrljunga kommuns hantverks- och kulturstipendium 2020
- Revidering av regler för inackorderingstillägg
- Yttrande över Thorengruppen AB:s ansökan om godkännande som huvudman för en utökning av Yrkesgymnasiet Borås
- Prislista för förskola, fritidshem, grundskola och gymnasieskola 2020
- Förordnande av verksamhetschef för den medicinska och psykologiska delen av elevhälsan
- Svar på synpunkter om samverkansavtal vid nationellt godkända idrottsutbildningar (NIU)
- Information om bildningsnämndens pågående byggprojekt

Bildningschefen går igenom kommande ärenden till Bildningsnämnden.
Samtliga för FSG relevanta ärenden har föredragits och är godkända inom samverkan.

§ 5. Arbetsmiljö – SAM-årshjul

Brandrutin för verksamheten, den lokala brandrutinen för samtliga enheter ska gås igenom och uppdateras. Under april månad har personalekonomisk uppföljning med alla enheter ägt rum.

§ 6. Beslut

Beslut: Tjänsteplanering ht 2020. FSG är överens om förslag till tjänsteplanering. Parterna är därmed överens om att arbetsgivaren har uppfyllt sin samverkansskyldighet i ärendet.

§ 7. Övriga frågor

Under rådande förhållande med Covid -19 har önskemål framförts genom fackliga representanter att för personal inom skola åk F-6, som är behjälpliga i matsituationen, att de får äta pedagogisk lunch kostnadsfritt.

§ 8. Mötet avslutas

Ordföranden tackar för visat intresse och avslutade mötet.

Nästa möte i FSG

20 maj 2020 kl. 13.00-15.00 i B-salen

Herrljunga 2020-04-16

Vid protokollet

Meddelande 9

Birgitta Fredriksson

Justeras
För arbetsgivaren

Annica Steneld
2020-04-16

LR

Lärarförbundet

Anders Ekstrand
2020-04-17

Camilla Ström
2020-04-17

DIK

Vårdförbundet

Håkan Nilsson
2020-04-17

Anita Hjalmarsson
2020-04-17

Herrljunga kommun

Herrljunga.kommun@admin.herrljunga.se

2020-04-01

1 (20)

Dnr-SI 2019:9687

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Horsbyskolan F-3 i Herrljunga kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Horsbyskolan F-3 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Horsbyskolan F-3 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver planera och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete inom skolenheten

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att eleverna görs delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen samt i sitt eget lärande

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 30 november 2020 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2019:9687) i de handlingar som sänds in.

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Många skolor är i dagsläget starkt påverkade av de åtgärder som vidtas med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. För gymnasieskolan och vuxenutbildningen gäller särskilda rekommendationer. Skolinspektionen anpassar för närvarande på olika sätt sin tillsyn och granskning. Mer information finns på www.skolinspektionen.se. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Eftersom skolan fortfarande är aktiv och ska fortgå men under andra omständigheter menar Skolinspektionen dock att det är viktigt att meddela bedömningen efter den tidigare tillsynen eller granskningen som redan ägt rum. Skolinspektionen har i detta beslut satt uppföljningstiden med hänsyn till rådande omständigheter. Uppföljningstiden kan komma att förlängas ytterligare om förutsättningarna förändras. Om du som huvudman behöver längre uppföljningstid kontakta Skolinspektionen för prövning.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn följer upp och analyserar skolenhetens resultat och att rektorn utifrån analyser av resultaten beslutar om utvecklingsinsatser som genomförs och följs upp. Vidare leder och organiserar rektorn det pedagogiska arbetet på skolenheten med fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Det saknas dock ett strategiskt arbete med jämställdhet inom skolenheten. Både lärarna och elevhälsoteamet beskriver rektorn som närvarande och engagerad och att hon agerar när det uppstår behov av insatser från hennes sida.

Rektorn skapar en god grund för utveckling av undervisningen

Granskningen visar att rektorn på olika sätt följer upp skolenhetens kunskapsresultat och hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen och därigenom skapar sig en god grund för utveckling av undervisningen. Lärare och elevhälsans företrädare berättar i intervjuer att rektorn en gång per termin systematiskt tar del av elevernas kunskapsresultat och analyser av dessa. Kunskapsresultaten analyseras av lärarna och resultatet av analysen redovisas i olika sammanhang. I lärarnas uppdrag att analysera ingår också att söka förklaringar till varför resultaten ser ut som de gör. Vid de mötestillfällen då resultaten av de nationella proven i årskurs 3 diskuteras och analyseras medverkar rektorn. Rektorn, lärarna och elevhälsans företrädare berättar i intervjuer att skolenheten också använder Skolverkets bedömningsstöd för att följa elevernas kunskapsutveckling. Resultatet sammanställs och diskuteras gemensamt. Elevhälsan går igenom resultaten av bedömningsstöden och redovisar helheten för rektorn. För årskurs 1 är det en lärare i förskoleklassen som har i uppdrag att

genomföra bedömningsstödet och tillsammans med specialpedagogerna och lärarna analysera resultatet för alla elever.

Bland annat omdömen och extra anpassningar skrivs löpande in i skolans digitala system och det finns en mötesstruktur som bidrar till att rektorn kontinuerligt får kännedom om skolenhetens kunskapsresultat och resultatet av värdegrundsuppdraget. Rektorn träffar medarbetare som är centrala på skolenheten för att följa och analysera utvecklingen, till exempel verksamhetutvecklingsgruppen som består av specialpedagog och företrädare för arbetslagen. Rektorn skriver i informationsinhämtningen inför granskningen att syftet med att mötas i gruppen är att i samverkan utifrån analys av resultat planera kommande kompetensutvecklingsinsatser och "SKA-konferenser". Ytterligare ett inslag i det löpande arbetet är "öppen dörr", ett forum där lärare kan anmäla ärenden och diskutera situationen i sina respektive klasser och kring enskilda elever tillsammans med elevhälsan och rektorn.

Lärare och elevhälsans företrädare berättar att rektorn utifrån det som framkommer i diskussioner och i samband med det systematiska kvalitetsarbetet vidtar de åtgärder som anses befogade och att rektorn överlag är lyhörd för behov som framkommer i verksamheten. Rektorn skriver i informationsinhämtningen till exempel att analysen av kunskapsresultaten visat på ett tydligt samband mellan måluppfyllelse och elevers modersmål. Utifrån analysen har kompetensutvecklingsinsatser genomförts. Andra exempel på utvecklingsinsatser är ökad digitalisering och handledning till lärare.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet

Granskningen visar att rektorn skapar goda förutsättningar för lärarna att samverka och att ett gemensamt arbets- och förhållningssätt tillämpas av lärarna. Lärarna berättar i intervjuer att de är indelade i arbetslag och att arbetslagen träffas regelbundet. I arbetslagen har någon av lärarna ansvar för att planera undervisningen i något eller några ämnen och den planerade undervisningen genomförs sedan av alla lärare. Lärarna beskriver att de känner en styrka genom att alla undervisar inom samma ämnesområde samtidigt och att de "gör samma saker". Lärarna beskriver också att de tack vare den gemensamma planeringen och genomförandet av undervisningen är mindre sårbara om någon lärare är frånvarande, "jag kan hoppa in i en annan klass och då vet jag vad jag ska göra", berättar en lärare. Undantagna från detta planerings- och arbetssätt är de lärare som är ensamma om att undervisa i sina ämnen.

I intervjuer och av informationsinhämtningen framkommer också andra former för samverkan för lärare, bland annat de tidigare nämnda SKA-konferenserna, öppen dörr

och verksamhetsgruppen. Lärarna berättar att rektorn har god kännedom om vad som sker i de olika forumen och hur detta ger avtryck i undervisningen. Det kan ske genom att rektorn själv deltar eller genom att få information av till exempel speciallärare eller specialpedagog. Rektorn säger att hon har en tät dialog med personalen och lyfter de frågor som hon bedömer behövs för att skapa utveckling av undervisningen. Elevhälsans representanter berättar att saker man bestämt sig för att pröva, genomförs och att man sedan har återkoppling.

För att introducera nyanställda och obehöriga lärare finns väl utarbetade skriftliga rutiner som utgår från den anställdes situation. De tidigare nämnda planeringarna genomförs av lärare som är behöriga i det aktuella ämnet.

Det saknas ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolenheten

Granskningen visar att det saknas ett systematiskt jämställdhetsarbete på skolenheten. Lärare och elevhälsans representanter säger i intervjuer att frågorna kan komma upp spontant och att det då är naturligt att diskutera genusfrågor. Lärare berättar vidare att de diskuterat läromedel ur ett jämställdhetsperspektiv i samband med inköp och att de lyfter frågorna i undervisningen inom SO och NO. Dock säger både lärare, elevhälsans representanter och rektorn att ett strategiskt jämställdhetsarbete saknas. Rektorn säger att arbetet utgår från varje individ och att inga särskilda insatser gjorts, till exempel för att kartlägga personalens kompetens kring jämställdhet. Företrädare för elevhälsan uppger att de har sett skillnader i bemötande och bedömning utifrån kön, men att något ytterligare utvecklat arbete kring detta inte gjorts. Genusperspektivet ingår inte heller i det systematiska kvalitetsarbetet, enligt de intervjuade lärarna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver planera och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete inom skolenheten

Skolinspektionens granskning visar att det inte bedrivs något strategiskt jämställdhetsarbete på skolenheten och att eventuella skillnader i förutsättningar mellan könen inte följs upp.

Skolors arbete med jämställdhet ingår i skolans värdegrund och demokratiuppdrag. Av läroplanen framgår att skolan aktivt och medvetet ska främja kvinnors och mäns lika

rättigheter och möjligheter. Eleverna ska uppmuntras att utveckla sina intressen utan fördomar om vad som är kvinnligt och manligt. Riksdagen har antagit jämställdhetspolitiska mål som handlar om att kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling.

Skolinspektionen rekommenderar att ett strategiskt arbete som styrs och leds av rektorn inleds. Utöver det som görs vid skolenheten i uppföljningen av kunskapsresultat kan även andra inslag som till exempel att undersöka om det finns mönster på skolan som särskilt gynnar elever av det ena könet vara aktuella. Det kan också exempelvis handla om att i medarbetarsamtal ta upp frågor om hur aktivt och medvetet lärare arbetar med jämställdhet eller att ha utformade gemensamma strategier för hur jämställdhet kan tas upp i undervisningen. Även att analysera eventuella anmälningar om kränkande behandling, val av läromedel samt könsmönster som synliggörs i elevhälsans arbete är inslag som kan bli aktuella.

För att arbetet ska kunna anses vara strategiskt handlar det om att se helheten och om att förstå hur arbetet ska leda till resultat på lång sikt och om att det finns en långsiktig plan för hur personal ska få hjälp att ta ut riktningen för olika val de behöver göra. Skolans arbete och strategier behöver också följas upp och omprövas så att de får avsedd effekt.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att undervisningen i skolenheten i stor utsträckning är målfokuserad och utgår från läro- och kursplanens mål. Lärarna visar i undervisningen att de har höga förväntningar på eleverna och arbetar för att stärka elevernas självförtroende. Det framkommer dock

att eleverna i liten utsträckning görs delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen och i sitt eget lärande.

Undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen i skolenheten i stor utsträckning är målfokuserad. Lärarna berättar i intervjuer att undervisningen i flertalet ämnen utgår från en gemensam planering och att denna planering utgår läro- och kursplanens mål. I Skolenkäten som genomfördes höstterminen 2018 anser den pedagogiska personalen i högre utsträckning än genomsnittet i deltagande skolor att de informerar elever och vårdnadshavare om utbildningens mål. Även vårdnadshavarna skattar skolenheten något högre än vårdnadshavare i andra deltagande skolor när det gäller att få kunskap om vad som krävs. Rektorn skriver i informationsinhämtningen att lärarna i undervisningen har ett tydligt fokus på kunskapskraven. Vid de lektionsobservationer som Skolinspektionen gör, finns i samtliga klassrum anslag med mål för lärområdet/kunskapskrav uppsatta och lektionerna inleds med att läraren klargör syftet med lektionen. De intervjuade eleverna uppger att lärarna oftast men inte alltid brukar berätta vad de ska göra.

Undervisningen struktureras och varieras i de flesta besökta lektionerna genom att läraren har en inledande genomgång då syftet och vad eleverna ska göra presenteras. Lärarna använder bland annat tavla och dokumentkamera för inledning och genomgångar. Under flertalet lektioner varieras sedan uppgifter och arbetssätt några gånger under lektionen. Under tiden eleverna arbetar självständigt eller i mindre grupper cirkulerar lärarna och kontrollerar att eleverna förstår, kommer igång och bibehåller sitt engagemang för uppgifterna.

Eleverna stimuleras och utmanas utifrån individuella behov och förutsättningar

Granskningen visar att lärarna i undervisningen arbetar för att visa eleverna att de har höga förväntningar på dem och att lärarna arbetar för att stärka elevernas självförtroende. Lärarna berättar att de på olika sätt skapar ett tillåtande klimat i klassrummet och säger att det är naturligt för eleverna att de arbetar med olika uppgifter och uppgifter med olika svårighetsgrad. För att stärka elevernas självförtroende berättar lärarna att de bland annat uppmuntrar eleverna när de slutfört en uppgift "titta vad bra du är" och genom att synliggöra elevers progression. Andra exempel som lärarna ger är att lyfta goda exempel på elevarbeten och att uppmuntra eleverna att våga och att det är okej att göra misstag. Lärare berättar också om metoder som används för att alla elever ska hinna tänka färdigt innan någon elev får svara, som innebär att läraren visar en knuten respektive öppen hand. Rektorn poängterar att genom att lärarna är tydliga med att förklara syfte och mål för eleverna

så stärks elevernas motivation. Rektorn framhåller också att lärarna behöver ha en god relation till eleverna. Överlag förefaller eleverna motiverade för sina uppgifter under Skolinspektionens lektionsobservationer och vid de tillfällen enstaka elever visar tecken på att de inte tycker det uppmärksammar läraren det och pratar med de aktuella eleverna. Under flertalet av de besökta lektionerna berömmar och uppmuntrar lärarna eleverna, både enskilt och i grupp. Elevhälsans företrädare säger att lärare kan anmäla behov av att diskutera insatser och alternativa arbetssätt för att få råd kring elever som lärare har svårt att motivera.

Granskningen visar vidare att undervisningens innehåll och arbetssätt i stor utsträckning är anpassat till de aktuella eleverna och elevgruppen. Eleverna berättar att lärarna kontrollerar att alla har förstått den aktuella uppgiften genom att ställa frågor och att de får hjälp om det är något de inte förstår. Eleverna berättar vidare att de kan ha "olika böcker" att arbeta i, lättare eller svårare. Även lärarna och elevhälsans företrädare säger att eleverna kan arbeta med material med olika svårighetsgrad utifrån hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling. Det framkommer i intervjuerna med lärarna, elevhälsans företrädare och rektorn att lärarna i sina arbetslag diskuterar hur man kan anpassa innehåll och arbetssätt till aktuella elever och elevgruppen. I dessa diskussioner deltar även elevhälsan och rektorn.

Elevernas delaktighet i undervisningen och engagemang i sitt eget lärande behöver utvecklas

Granskningen visar att eleverna, även om det finns variationer, i liten utsträckning görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande. Eleverna hänvisar i intervjuerna till klassråd och elevråd när de får frågan om de får vara med och bestämma i skolan. De säger vidare att de ibland kan få visa tumme upp eller tumme ner när det gäller vad de tycker om hur dagen varit eller vad de har lärt sig. Det händer dock inte ofta att läraren frågar vad eleverna tycker om undervisningen, säger de. Det händer också att eleverna får välja vad de vill göra när de arbetat klart med det läraren bestämt, men enbart då, säger eleverna vidare. I övrigt framkommer i lärarintervjuerna få exempel på att lärarna arbetar med att planera undervisningen och med att utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna. Lärarna säger att de kan utvärdera tillsammans med eleverna men att det inte finns något generellt arbetssätt kring detta, vilket även elevhälsans representanter uppger. Rektorn säger att hon uppfattar att eleverna har ett indirekt inflytande på planeringen av undervisningen och att lärarna till exempel kan arbeta med mindmaps inför planeringen av ett nytt arbetsområde. Rektorn säger också att det kan vara skillnad utifrån elevernas ålder och vilken lärare klassen har. I några av de lektioner som Skolinspektionen observerade fick eleverna utvärdera lektionen. Oftast skedde detta genom att

eleverna visade tumme upp eller tumme ner, men vid någon observation fick eleverna i uppgift att skriftligt svara på frågor om undervisningen.

Lärarna anger att utvecklingssamtalen är ett tillfälle då eleverna får reflektera över sitt eget lärande. Lärarna berättar att eleverna "håller i" sina egna utvecklingssamtal och att eleverna inför utvecklingssamtalen gör en självbedömning. I utvecklingssamtalen pratar vi med eleverna och de får reflektera kring sitt lärande, säger lärarna. Under de lektioner som Skolinspektionen observerar är det få tillfällen då eleverna ges övningar eller frågor där de behöver resonera och reflektera kring ett svar eller sin egen ståndpunkt. Det finns dock undantag som när elever under en lektion får i uppgift att ta ställning till frågor kring miljö och motivera sina ställningstaganden.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att eleverna görs delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen samt i sitt eget lärande

Skolinspektionens granskning visar att lärare tillsammans med rektorn på Horsbyskolan F-3 behöver utveckla metoder för att göra eleverna mer delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen samt i sitt eget lärande. Det framkommer att elevernas delaktighet i planeringen oftast är indirekt genom att lärarna tillsammans med eleverna arbetar fram till exempel en mindmap inför att läraren planerar ett nytt område. Utvärdering av den genomförda undervisningen sker inte alltid och när det sker är det ofta enbart genom att eleverna visar tumme upp eller tumme ner.

Enligt läroplanen ska undervisningen bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Den ska utveckla deras förmåga att ta ett personligt ansvar för sitt lärande. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.

För att elevers delaktighet och inflytande i skolan ska bli en realitet bör lärare involvera elever på ett konkret sätt i alla ämnen. Lärarna behöver möjliggöra för eleverna att medverka i planering och utvärdering av undervisningens arbetssätt, arbetsformer och innehåll. Eftersom inflytandet ska vara påtagligt, det vill säga tydligt för eleverna, räcker det inte med att läraren själv planerar undervisningen, med hänsyn till elevernas intressen och tidigare erfarenheter. Detta kan ses som ett

indirekt elevinflytande, men för att inflytandet ska vara äkta behöver eleverna stimuleras till att ta aktiv del i planering och utvärdering av lektioner. Elevers delaktighet och inflytande över undervisningen kan också innebära olika grad av aktivitet från elevernas sida och behöver givetvis också skilja beroende på elevernas ålder och mognad. Det kan vara allt ifrån att undervisningens innehåll präglas av elevernas erfarenheter till att eleverna är med och styr sin egen kunskapsutveckling utifrån uppsatta mål med hjälp av lärarens handledning och utmaningar.

Även om undervisningen ska styras av läroplanen finns det utrymme i undervisningen för elevers inflytande. När det gäller val av innehåll i undervisningen finns exempelvis ett utrymme för lärare och elever att tillsammans i planeringen resonera kring vad det centrala innehållet i detalj ska fokusera på inom respektive ämne. Vilka arbetsformer som bäst lämpar sig för att utveckla dessa kunskaper och hur det ska redovisas är också viktiga aspekter att låta eleverna få resonera kring, i syfte att de successivt ska kunna få ökat eget ansvar.

Även när läraren utvärderar undervisningen är det viktigt att läraren inhämtar elevernas synpunkter om hur undervisningen genomförs med avseende på innehåll, arbetsformer och arbetssätt. Att ge eleverna möjlighet att tänka och reflektera över undervisningens kvalitet är av vikt för att läraren ska kunna få ett underlag för att utveckla undervisningen. Dessa utvärderingar ska göras kontinuerligt, under terminens gång, och inte bara i slutet av en termin eller årskurs. Det är viktigt att eleverna upplever att lärarna tar tillvara på deras synpunkter för att utveckla undervisningen, så att eleverna upplever att deras upplevelser och erfarenheter tas tillvara.

Skolinspektionen rekommenderar därför att ett utvecklingsarbete inleds för att öka elevernas delaktighet i och inflytande över undervisningen och sitt eget lärande utifrån elevernas ålder och mognad.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att det finns gemensamma arbetssätt på skolenheten för att skapa studiero för eleverna i undervisningen och att det pågår ett medvetet arbete på skolenheten för att skapa trygghet för eleverna. Det framkommer att arbetet bygger på analyser av situationen och att arbetet är samordnat inom skolenheten.

Det finns ett samlat arbete med att skapa studiero

Granskningen visar att det finns gemensamma arbetssätt på skolenheten för att skapa studiero för eleverna i undervisningen. Elever och lärare berättar att de i början av varje termin beslutar om ordningsregler. Lärare berättar att eleverna får komma med förslag och att man gemensamt kommer fram till vilka regler som ska gälla i respektive klass. Elever och lärare berättar också att eleverna genom att "tumma på" reglerna visar att de accepterar dem. Någon lärare berättar att dennes elever och läraren också skriver under reglerna med sin namnteckning. Lärarna berättar vidare om att de för att främja studieron generellt använder sig av olika rutiner och resurser. Rutiner som lärarna nämner är bland annat att använda bildstöd för att visa på dagens och lektionens aktiviteter liksom att använda tidtagare för att eleverna ska kunna se hur lång tid som återstår av en aktivitet eller till nästa rast. Elevhälsans företrädare säger att de arbetar för att det ska vara en tydlig struktur i klassrummen och att det finns liknande förutsättningar för alla lärare att göra lika, men att det också handlar om hur läraren är som person i vilken mån förutsättningarna utnyttjas. För elever som vill ha det används också till exempel hörselkåpor och bänkskärmar. Det finns också tillgång till grupprum och andra utrymmen som kan användas för att dela upp eleverna när det finns behov av det, berättar lärarna. Lärarna berättar också om andra åtgärder som de vidtar när det finns behov av det. Det kan till exempel vara att starta om lektionen, förändra placering eller indelning av eleverna, att spela lugn musik eller att ta en kort paus. Eleverna och lärarna berättar också att lärarna påminner om reglerna när det

inte är studiero. När någon elev gjort något dumt, då går vi igenom reglerna, berättar en elev. Eleverna får också under utvecklingssamtalet en fråga som handlar om i vilken utsträckning eleven upplever sig ha studiero. Under de lektioner som Skolinspektionen observerar är det i de flesta fall studiero, även om det finns undantag. Rektorn berättar att lärarna i första hand arbetar själva med att skapa studiero och att man hjälps åt inom respektive arbetslag. Om det uppstår behov av ytterligare insatser kan läraren/arbetslaget på olika sätt ta hjälp av elevhälsan, dels genom att anmäla frågor till forumet "öppen dörr" eller genom att få handledning av specialpedagog eller kuratorn.

Det finns ett medvetet arbete för att skapa trygghet på skolenheten

Granskningen visar att det pågår ett medvetet arbete på skolenheten för att skapa trygghet för eleverna. Skolan har upprättat gemensamma ordningsregler och lärarna uppger att de arbetar gemensamt för att skapa trygghet för eleverna. Rektorn skriver i informationsinhämtningen att en trygghetsenkät genomförs årligen som sammanställs och analyseras. Dessutom genomförs under utvecklingssamtalen en trygghetsenkät, som komplement till den gemensamma enkäten, som sammanställs och som också ingår som ett underlag i skolans analyser av elevernas trygghet. Ytterligare underlag för analys har tagits fram genom att skolans kurator har observerat vilka otrygga områden som finns på skolan. Lärarna säger att de genom kurators arbete har blivit mer medvetna genom kurators arbete och att de tagit krafttag för att öka tryggheten. Utifrån det som framkommer av det analyserade underlaget fattas beslut om eventuella åtgärder. Lärarna berättar att skolan under hösten 2019 hade problem med att skolan inte upplevdes som trygg. Eleverna berättar att de känner sig trygga på skolan även om det emellanåt förekommer incidenter, bråk eller slagsmål, under rasterna. Eleverna berättar vidare att det finns rastvakter på skolgården men att det kan skilja mellan rastvakterna vilka regler de tillämpar.

Lärarna, elevhälsans företrädare och rektorn beskriver olika åtgärder som vidtagits utifrån de gjorda analyserna. Skolan anordnar numer rastaktiviteter som personal från fritidshemmen håller i. Rektorn beskriver i informationsinhämtningen att det i kurators analys av situationen framkommit att yngre elever ibland känt sig rädda för äldre elever och att detta lett till att man inlett en verksamhet som innebär att elever i årskurs 5 anordnar och leder rastaktiviteter för de yngre eleverna. Andra åtgärder utifrån analyserna som nämns i intervjuer är bland annat förändringar runt skollunchen och att föra kontinuerliga samtal med elever om tryggheten på skolan.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn följer upp och analyserar lärarnas arbete med omdömen och bedömningar. Skolverkets bedömningsstöd används och rektorn samarbetar med specialpedagogen och specialläraren i analysen av lärarnas arbete med bedömningsstöden och de nationella proven i årskurs 3. Rektorn ger också lärarna möjligheter att samverka kring bedömningar för att kvalitetssäkra dem. Lärarna har tid för att sambedöma och det finns rutiner för detta.

Rektorn följer upp och analyserar lärarnas bedömningar

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar lärarnas arbete med omdömen och bedömningar. Skolenheten använder Skolverket bedömningsstöd och rektorn berättar i intervju att hon, tillsammans med specialpedagogen och specialläraren, analyserar lärarnas arbete med bedömningsstöden och de nationella proven i årskurs 3. När lärarna gör bedömningar i arbetslagen medverkar specialpedagogen och specialläraren för att säkerställa bedömningarna, berättar rektorn vidare. Rektorn har konstaterat att det finns skillnader i resultat mellan flickor och pojkar samt skillnader mellan elever med svenska som modersmål och elever med annat modersmål, men om dessa skillnader är kopplade till lärares bedömningar har inte analyserats. Läsåret 2018/2019 användes gemensam konferenstid för att arbeta med betyg och bedömning, framgår av skolans "Rapportmall Måluppfyllelse i skola och förskoleklass, grund och grundsärskolan". De intervjuade lärarna berättar att de har gjort analyser som de skickat till rektorn men att de ännu inte fått någon återkoppling. Lärarna säger dock att om det skulle behövas skulle rektorn säkert ta upp diskussioner med dem om eventuella avvikelser i deras bedömningar.

Rektorn ger lärarna förutsättningar för att göra likvärdiga bedömningar

Granskningen visar att rektorn ger lärarna möjligheter att samverka kring bedömningar för att kvalitetssäkra bedömningar och omdömen. Lärarna berättar att det är bestämt att de ska sambedöma och att de får tid för detta i arbetslagen. Lärarna berättar vidare att genom sambedömningen tar man vara på varandras kompetenser och att det sker i ett öppet klimat. Som tidigare beskrivits får arbetslagen stöd i sina bedömningsdiskussioner av specialpedagogen och specialläraren.

Rektorn skriver i informationsinhämtningen att det finns rutiner för hur resultaten på de nationella proven analyseras och diskuteras. Lärare berättar att de tidigare rättat sina egna elevers nationella prov och endast i tveksamma fall konsulterat kollegor, men att det kan komma att ändras då en grupp lärare, specialläraren och läraren i svenska som andraspråk fått i uppgift att se över hur processen för att bedöma ska ske. Av informationsinhämtningen framgår att lärarna har deltagit i kompetensutveckling kring bedömning. Skolenheten samverkar dock inte i övrigt med någon annan skola kring bedömningar, uppger rektorn.

På Skolinspektionens vägnar

X Roland Fallström

Enhetschef

Signerat av: Roland Fallström

X Bo Jersenius

Föredragande

Signerat av: Bo Jersenius

I handläggningen av ärendet har även Ola Cederblad medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 4 februari 2020 och den 5 februari 2020. Besöket genomfördes av Bo Jersenius och Ola Cederblad.

Skolinspektionen besökte skolenheten den 4 och 5 februari 2020. Besöket genomfördes av Bo Jersenius och Ola Cederblad.

Horsbyskolan består av två enheter (en för förskoleklass och årskurserna 1 – 3 samt en för årskurserna 4 – 6) som var och en leds av en rektor. Inom den besökta enheten finns förskoleklass och årskurserna 1 - 3. Notera att förskoleklassen inte ingår i denna granskning. Enhetens lärare är organiserade i tre arbetslag, ett för varje årskurs. Vid tidpunkten för granskningen går 167 elever inom årskurserna 1 - 3.

Bilaga 3: Redovisningsformulär för vidtagna åtgärder med anledning av utvecklingsområden i regelbunden kvalitetsgranskning i Horsbyskolan F-3 i Herrljunga kommun

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den regelbundna kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Formulär för huvudmannens redovisning

- Utvecklingsområde 1: Rektorn behöver planera och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete inom skolenheten

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:

Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

• Utvecklingsområde 2: Rektorn behöver se till att eleverna görs delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen samt i sitt eget lärande
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: